

**Εγχειρίδιο για την απαλλαγή από το
Τέλος Ταξινόμησης Ιδιωτικής Χρήσης
Επιβατικών Αυτοκινήτων
που παραλαμβάνονται από
Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες**

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Γενική Διεύθυνση Τελωνείων & Ε.Φ.Κ.

**Διεύθυνση Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών
Καθεστώτων και Απαλλαγών**

Ιούνιος 2019

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	4
1. ΑΤΟΜΑ με ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΑμεΑ)	5
1.1 Δικαιούχα Πρόσωπα απαλλαγής	5
1.2 Όροι – Προϋποθέσεις για την χορήγηση της απαλλαγής	6
1.3 Τελωνειακή Παρακολούθηση και αποδέσμευση	8
1.4 Ανανέωση του δικαιώματος.....	10
1.5 Ειδικές περιπτώσεις	10
1.5.1 Ανήλικα δικαιούχα ΑμεΑ.....	10
1.5.2 Οδήγηση του επιβατικού αυτοκινήτου από μη δικαιούχα πρόσωπα.....	10
1.5.3 Τελωνειακή αποδέσμευση εντός του χρονικού διαστήματος πενταετίας και επταετίας.....	11
1.5.4 Αντικατάσταση αυτοκινήτου λόγω κλοπής.....	11
1.6 Νομικό – Κανονιστικό Πλαίσιο.....	13
2. ΤΡΙΤΕΚΝΟΙ ΓΟΝΕΙΣ	15
2.1 Δικαιούχα Πρόσωπα απαλλαγής	15
2.2 Όροι – Προϋποθέσεις για την χορήγηση της απαλλαγής	16
2.3 Τελωνειακή Παρακολούθηση και αποδέσμευση	19
2.4 Ανανέωση του δικαιώματος.....	20
2.5 Ειδικές περιπτώσεις	20
2.5.1 Αντικατάσταση του αυτοκινήτου λόγω ολικής καταστροφής	20
2.5.2 Μεταβίβαση αυτοκινήτου που έχει παραληφθεί με τις διατάξεις των τρίτεκνων γονέων και περιέρχεται στους κληρονόμους λόγω θανάτου των δικαιούχων προσώπων ...	21
2.6 Νομικό – Κανονιστικό Πλαίσιο.....	22
3. ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΙ ΓΟΝΕΙΣ	23
3.1 Δικαιούχα Πρόσωπα απαλλαγής	23
3.2 Όροι – Προϋποθέσεις για την χορήγηση της απαλλαγής	23
3.3 Τελωνειακή Παρακολούθηση και αποδέσμευση	29
3.4 Ανανέωση του δικαιώματος.....	29
3.5 Ειδικές περιπτώσεις	30
3.5.1 Αντικατάσταση του αυτοκινήτου λόγω ολικής καταστροφής	30
3.5.2 Μεταβίβαση αυτοκινήτου που έχει παραληφθεί με τις διατάξεις των πολύτεκνων γονέων και περιέρχεται στους κληρονόμους λόγω θανάτου των δικαιούχων προσώπων ...	31
3.6 Νομικό – Κανονιστικό Πλαίσιο.....	32

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι ισχύουσες τελωνειακές διατάξεις προβλέπουν το δικαίωμα απαλλαγής από την καταβολή του Τέλους Ταξινόμησης για ΙΧ επιβατικά αυτοκίνητα που παραλαμβάνονται από ορισμένες κατηγορίες δικαιούχων προσώπων.

Στο εγχειρίδιο παρέχονται με εύληπτο και περιεκτικό τρόπο κωδικοποιημένες πληροφορίες για τις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων :

- Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ)
- Τρίτεκνοι Γονείς
- Πολύτεκνοι Γονείς

Για κάθε κατηγορία δικαιούχων προσώπων παρατίθενται στοιχεία που καλύπτουν τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Δικαιούχα πρόσωπα απαλλαγής
- Όροι – Προϋποθέσεις για την χορήγηση της απαλλαγής
- Τελωνειακή παρακολούθηση και αποδέσμευση
- Ανανέωση του δικαιώματος
- Ειδικές περιπτώσεις
- Νομικό – Κανονιστικό Πλαίσιο

Το παρόν εγχειρίδιο εντάσσεται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Σχεδίου της ΑΑΔΕ 2019, «Στρατηγικός Στόχος 4: *Εξωστρεφής, αποτελεσματική και αποδοτική διοίκηση με σεβασμό στον Πολίτη*». Εκπονήθηκε από τη Διεύθυνση Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων και Απαλλαγών της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και ΕΦΚ της ΑΑΔΕ και εκδόθηκε για ενημερωτικούς σκοπούς στο πλαίσιο των μέχρι τώρα ισχυουσών τελωνειακών διατάξεων.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- Α.Α.Δ.Ε.:** Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
- Α.με.Α.:** Άτομα με Αναπηρία
- Α.Σ.Υ.Ε.:** Ανωτάτη του Στρατού Υγειονομική Επιτροπή
- Α.Υ.Ο.:** Απόφαση Υπουργού Οικονομικών
- Γ.Δ.Τ.:** Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και ΕΦΚ
- Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.:** Διαπανεπιστημιακός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης
- Ε.Ε.:** Ευρωπαϊκή Ένωση
- Ε.Φ.Κ.:** Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης
- Ε.Κ.Ο.:** Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες
- Ε.Π.Π.Π.Α.:** Ενιαίος Πίνακας Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας
- Ε.Φ.Κ.Α.:** Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
- Ι.Χ.:** Ιδιωτική Χρήση (επιβατικού αυτοκινήτου για τους σκοπούς του παρόντος)
- ΚΕ.Π.Α.:** Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας
- κ-μ:** κράτος/η μέλος/η της ΕΕ
- κυβ. εκ.:** κυβικά εκατοστά (κυβισμός αυτοκινήτου)
- Κ.Υ.Α.:** Κοινή Υπουργική Απόφαση
- Τ.Τ.:** Τέλος Ταξινόμησης
- Φ.Π.Α.:** Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

1. ΑΤΟΜΑ με ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΑμεΑ)

1.1 Δικαιούχα Πρόσωπα απαλλαγής

A) Ανάπηροι Έλληνες πολίτες και πολίτες των άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κατοικία στην Ελλάδα, οι οποίοι :

α) έχουν πλήρη παράλυση των κάτω ή άνω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών

β) εμφανίζουν σοβαρή κινητική αναπηρία: (αα) του ενός ή και των δύο κάτω άκρων με ποσοστό αναπηρίας συνολικά όχι μικρότερο του 67%, (ββ) του ενός ή και των δύο κάτω άκρων με συμμετοχή κινητικής αναπηρίας του ενός ή και των δύο άνω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας συνολικά όχι μικρότερο του 67% από τα οποία τα 40% τουλάχιστον από το ένα κάτω άκρο

γ) έχουν ολική και από τους δύο οφθαλμούς τύφλωση, με ποσοστό αναπηρίας 100%

ε) είναι νοητικά καθυστερημένοι με δείκτη νοημοσύνης κάτω του 40%

δ) πάσχουν από αυτισμό, εφόσον αυτός συνοδεύεται από επιληπτικές κρίσεις ή πνευματική καθυστέρηση, ή οργανικό ψυχοσύνδρομο, οι οποίοι, εξαιτίας των παθήσεων αυτών έχουν καταστεί ανάπηροι με συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, είναι ανίκανοι για εργασία και έχουν ανάγκη βοήθειας

ε) πάσχουν από μεσογειακή αναιμία

στ) πάσχουν από νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου ή είναι νεφροπαθείς μεταμοσχευμένοι

ζ) πάσχουν από συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία).

B) Ανάπηροι πολέμου, αξιωματικοί και οπλίτες, των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, Αξιωματικοί των Σωμάτων Ασφαλείας, του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος.

Γ) Στελέχη και Αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι έχουν τεθεί σε κατάσταση Πολεμικής Διαθεσιμότητας ή Μόνιμης Διαθεσιμότητας και δεν λαμβάνουν σύνταξη.

1.2 Όροι – Προϋποθέσεις για την χορήγηση της απαλλαγής

A) Πιστοποίηση της αναπηρίας

Για την χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης απαιτείται η έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης των οικείων Υγειονομικών Επιτροπών του **ΚΕ.Π.Α. του ΙΚΑ –ΕΤΑΜ** (νυν ΕΦΚΑ) ή της **Α.Σ.Υ.Ε.**, κατά περίπτωση, με την οποία καθορίζεται το **ποσοστό αναπηρίας και η αντιστοίχιση με τις ανωτέρω αναφερόμενες παθήσεις** .

Ειδικότερα, η αρμόδια Επιτροπή του ΚΕ.Π.Α. αποφαινεται για την υπαγωγή του ενδιαφερόμενου σε μία από ανωτέρω αναφερόμενες κατηγορίες παθήσεων με την έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης κατόπιν αντίστοιχης της πάθησης με τις παθήσεις του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού του Ποσοστού Αναπηρίας (ΕΠΠΠΑ).

Όσον αφορά τα Στελέχη και τους Αξιωματικούς των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι έχουν τεθεί σε κατάσταση Πολεμικής Διαθεσιμότητας ή Μόνιμης Διαθεσιμότητας και δεν λαμβάνουν σύνταξη για το λόγο αυτόν, αποδεικνύουν την κατάστασή τους μέσω αντίστοιχης ιατρικής γνωμάτευσης της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής καθώς και αναλυτικού φύλλου μισθοδοσίας.

B) Δικαιούμενος κυβισμός των παραλαμβανόμενων αυτοκινήτων

Το παραλαμβανόμενο επιβατικό αυτοκίνητο πρέπει να έχει κυλινδρισμό κινητήρα **μέχρι 1.650 κυβικά εκατοστά**. Κατ' εξαίρεση, άτομα με αναπηρία που έχουν πλήρη παράλυση των κάτω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω μπορούν να παραλαμβάνουν επιβατικό αυτοκίνητο με κυλινδρισμό κινητήρα **μέχρι 2.650 κυβ. εκ.**, ενώ άτομα με αναπηρία που έχουν πλήρη παράλυση των κάτω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών με ποσοστό αναπηρίας 100% μπορούν να παραλαμβάνουν επιβατικό αυτοκίνητο με κυλινδρισμό κινητήρα **μέχρι 3.650 κυβ. εκ.**

Για τα άτομα με αναπηρία που είναι δικαιούχοι κυλινδρισμού κινητήρα μέχρι 1.650 κυβ. εκ. παρέχεται η δυνατότητα παραλαβής επιβατικού αυτοκινήτου μεγαλύτερου κυβισμού, με την καταβολή ποσοστού του αναλογούντος στο αυτοκίνητο αυτό τέλους ταξινόμησης:

α) 30% του αναλογούντος τέλους ταξινόμησης για τα αυτοκίνητα άνω των 1.650 κυβ. εκ. και μέχρι 2000 κυβ. εκ. και

β) 58% του αναλογούντος τέλους ταξινόμησης για τα αυτοκίνητα άνω των 2.000 κυβ. εκ.

Γ) Προϋποθέσεις , δικαιολογητικά και διαδικασία χορήγησης της απαλλαγής

Για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης υποβάλλονται στην αρμόδια αρχή τελωνισμού του αυτοκινήτου τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Αίτηση του ενδιαφερομένου, με την οποία ζητείται η απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης δυνάμει του άρθρου 16 παράγραφος 1 του ν. 1798/88 (ΦΕΚ 166 Α΄) και στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητάς του, ο τόπος κατοικίας του, καθώς και τα πλήρη στοιχεία του αυτοκινήτου.

β) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/86, με την οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει:

αα) Ότι δεν έχει παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με τις διατάξεις απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης. Σε περίπτωση όπου έχει παραλάβει κατά το παρελθόν άλλο αυτοκίνητο με τις ίδιες διατάξεις, προκειμένου να παραλάβει άλλο αυτοκίνητο ατελώς στην υπεύθυνη δήλωση δηλώνει τον τρόπο τελωνειακής τακτοποίησης του προηγούμενου αυτοκινήτου.

ββ) Ότι δεν έχει στην κατοχή του άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχει παραληφθεί με καθεστώς ατέλειας.

γγ) Ότι δεν έχει προσφύγει στη Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή των ΚΕ.Π.Α.

γ) Γνωμάτευση Πιστοποίησης Αναπηρίας από Πρωτοβάθμια ή Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή των ΚΕ.Π.Α.

δ) Ιατρική γνωμάτευση του ΚΕ.Π.Α. αναφορικά με αποτελέσματα εξέτασης ατόμου με αναπηρία για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης δυνάμει του άρθρου 16 του ν. 1798/88 (ΦΕΚ 166/Α΄), από την οποία προκύπτει η υπαγωγή του ενδιαφερομένου στις εν λόγω διατάξεις και ότι η συγκεκριμένη πάθηση είναι δια βίου.

ε) Το κατά περίπτωση προβλεπόμενο τελωνειακό παραστατικό τελωνισμού του αυτοκινήτου.

2. Για την απόδειξη της κατοικίας και της συνήθους διαμονής προσκομίζονται στην αρμόδια αρχή συνδυαστικά κατά περίπτωση τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Στοιχεία του δικαιούχου:

- Διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας.

- Υπηκοότητα. Αν δεν είναι Έλληνας υπήκοος να έχει άδεια διαμονής και εργασίας των αρμοδίων αρχών.

β) Τόπος διαμονής του δικαιούχου:

- Ιδιόκτητη ή μισθωμένη κατοικία.

- Στοιχεία διαφόρων τρεχουσών συναλλαγών (τραπεζικοί λογαριασμοί, λογαριασμοί παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας).
 - Επαγγελματική δραστηριότητα του/της δικαιούχου και του/της συζύγου.
 - Βεβαιώσεις φοίτησης τέκνων, τα οποία συγκατοικούν με τους γονείς ή των οποίων έχουν τη γονική μέριμνα/επιμέλεια.
 - Βεβαίωση δημοτολογίου της πόλης όπου είναι εγκατεστημένος.
- γ) Στοιχεία εργασίας του δικαιούχου προσώπου:
- Σύμβαση εργασίας ή άδεια άσκησης επαγγέλματος.
 - Υποβολή εκκαθαριστικού σημειώματος δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.
 - Βεβαίωση κοινωνικής ασφάλισης.

Για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης η αρμόδια τελωνειακή αρχή τελωνισμού του αυτοκινήτου, μετά την εξέταση των κατά περίπτωση προβλεπόμενων δικαιολογητικών και τη διαπίστωση της πλήρωσης των προϋποθέσεων για τη χορήγηση της απαλλαγής, εγκρίνει την απαλλαγή κατά τα ειδικότερα οριζόμενα από τις κείμενες διατάξεις.

1.3 Τελωνειακή παρακολούθηση και αποδέσμευση

α) Ισχύον περιοριστικό διάστημα τελωνειακής παρακολούθησης

Επιβατικά αυτοκίνητα που έχουν παραληφθεί ή παραλαμβάνονται ατελώς, με βάση τις διατάξεις ατελείας που κάθε φορά ισχύουν για τους αναπήρους, **μετά την πάροδο επτά (7) ετών από την λήξη του έτους μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκε η ατελής παράδοσή τους**, μπορούν ύστερα από άδεια της αρμόδιας τελωνειακής αρχής να μεταβιβαστούν σε άλλο πρόσωπο ή να χρησιμοποιηθούν σε άλλες χρήσεις, χωρίς υποχρέωση καταβολής του τέλους ταξινόμησης που αναλογεί στο αυτοκίνητο.

β) Τελωνειακή αποδέσμευση πριν από τη λήξη του ισχύοντος περιοριστικού διαστήματος

Για τα αυτοκίνητα που έχουν παραληφθεί με πλήρη ή μερική απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης και αποδεσμεύονται, **πριν από την παρέλευση του κατά περίπτωση ισχύοντος περιοριστικού διαστήματος**, εισπράττεται το τέλος ταξινόμησης που αναλογεί ή η διαφορά μεταξύ του τέλους αυτού και του τέλους ταξινόμησης που έχει καταβληθεί. Το τέλος ταξινόμησης, υπολογίζεται με βάση τα φορολογικά στοιχεία και

τους συντελεστές φορολογίας που ισχύουν για τα αυτοκίνητα αυτά κατά το χρόνο της τελωνειακής αποδέσμευσης.

γ) Τελωνειακή αποδέσμευση από τους νόμιμους κληρονόμους κατόπιν κληρονομικής διαδοχής

Επιβατικά αυτοκίνητα που έχουν παραληφθεί με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης με τις διατάξεις που ισχύουν για τα άτομα με αναπηρία και συνεπεία θανάτου αυτών **περιέρχονται στους νόμιμους κληρονόμους τους**, τακτοποιούνται τελωνειακά από τους τελευταίους μέσω της Τελωνειακής Περιφέρειας Αττικής **εντός προθεσμίας δύο (2) ετών από την ημερομηνία θανάτου του δικαιούχου προσώπου.**

Στην περίπτωση αυτή οι κληρονόμοι καταβάλλουν τόσα δέκατα του τέλους ταξινόμησης που αναλογεί ή αντίστοιχα της διαφοράς μεταξύ του τέλους ταξινόμησης που αναλογεί και του τέλους ταξινόμησης που έχει καταβληθεί, όσα είναι και τα εξάμηνα που υπολείπονται για τη συμπλήρωση του ισχύοντος περιοριστικού διαστήματος. Το κλάσμα του εξαμήνου θεωρείται ως ολόκληρο εξάμηνο. Το τέλος ταξινόμησης υπολογίζεται με βάση τα φορολογικά στοιχεία και τους συντελεστές φορολογίας που ισχύουν για τα αυτοκίνητα αυτά κατά το χρόνο της τελωνειακής αποδέσμευσης.

Σε περίπτωση υποβολής αιτημάτων τελωνειακή τακτοποίησης - αποδέσμευσης αναπηρικών αυτοκινήτων από τους κληρονόμους των αποθανόντων δικαιούχων μετά την πάροδο της διετίας, η εν λόγω τελωνειακή τακτοποίηση-αποδέσμευση πραγματοποιείται μέσω της Τελωνειακής Περιφέρειας Αττικής, μετά την επιβολή από την αρμόδια τελωνειακή αρχή τελωνισμού του αυτοκινήτου του προβλεπόμενου από την παράγραφο 2 του άρθρου 147 προστίμου του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/01), επιφυλασσομένων των περί λαθρεμπορίας διατάξεων.

δ) Τελωνειακή αποδέσμευση από τους νόμιμους κληρονόμους μέσω μεταβίβασης σε άλλο δικαιούχο της απαλλαγής πρόσωπο.

Επιβατικά αυτοκίνητα που έχουν παραληφθεί με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης με τις διατάξεις που ισχύουν για τα άτομα με αναπηρία και συνεπεία θανάτου αυτών **περιέρχονται στους νόμιμους κληρονόμους τους**, δύνανται να αποδεσμεύονται τελωνειακά από τους τελευταίους, εντός του ισχύοντος περιοριστικού διαστήματος, **μέσω μεταβίβασης σε άλλο δικαιούχο της ίδιας απαλλαγής πρόσωπο χωρίς την**

καταβολή του τέλους ταξινόμησης και με νέα εκκίνηση του προβλεπόμενου περιοριστικού διαστήματος παρακολούθησης της ατέλειας από την ημερομηνία της μεταβίβασης.

1.4 Ανανέωση του δικαιώματος

Τα δικαιούχα άτομα που έχουν παραλάβει επιβατικό αυτοκίνητο με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης μπορούν να παραλάβουν άλλο αυτοκίνητο με τις διατάξεις απαλλαγής από το φόρο αυτό λόγω αναπηρίας, όπως κάθε φορά ισχύουν, αν η μεταβίβαση σε τρίτο πρόσωπο ή η αλλαγή της χρήσης του αυτοκινήτου **γίνει μετά την πάροδο επτά (7) ετών** από την ημερομηνία παραλαβής του και ύστερα από έγκριση της αρμόδιας Τελωνειακής Αρχής.

1.5 Ειδικές περιπτώσεις

1.5.1 Ανήλικα δικαιούχα ΑμεΑ

Στα ανήλικα άτομα με αναπηρία των παραπάνω κατηγοριών παθήσεων που δικαιούνται την απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης επιβατικού αυτοκινήτου, το δικαίωμα αυτό **παραχωρείται σε εκείνον που ασκεί τη γονική μέριμνα ή για οποιονδήποτε λόγο έχει την επιτροπεία**, ο οποίος δύναται να παραλάβει με τις διατάξεις αυτές ένα επιβατικό αυτοκίνητο έστω και αν ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιτροπεία σε περισσότερα ανήλικα άτομα με αναπηρία.

1.5.2 Οδήγηση του επιβατικού αυτοκινήτου από μη δικαιούχα πρόσωπα

Τα επιβατικά αυτοκίνητα που έχουν παραληφθεί με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης με τις διατάξεις που ισχύουν για τα άτομα με αναπηρία, επιτρέπεται, **εκτός από τον ίδιο τον ανάπηρο, να οδηγούν και ένα ή δύο άλλα πρόσωπα**, ύστερα από έγκριση της αρμόδιας τελωνειακής αρχής τελωνισμού του αυτοκινήτου υπό τον όρο ότι θα επιβαίνει στο αυτοκίνητο το δικαιούχο πρόσωπο.

Η οδήγηση του αυτοκινήτου χωρίς να επιβαίνει σε αυτό το δικαιούχο πρόσωπο συνιστά απλή τελωνειακή παράβαση, **η οποία συνεπάγεται την επιβολή προστίμου 293 ευρώ**.

Το παραπάνω πρόστιμο δεν επιβάλλεται, εφόσον η οδήγηση του αυτοκινήτου γίνεται εντός των ορίων του νομού της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου. Στην περίπτωση που το αυτοκίνητο οδηγείται εκτός των ορίων του νομού, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι

υφίστανται εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις ή ότι έγινε αποκλειστικά για λόγους εξυπηρέτησης των άμεσων αναγκών του δικαιούχου προσώπου.

Διάθεση του αυτοκινήτου σε άλλες χρήσεις επισύρει άρση της ατέλειας με καταβολή του αναλογούντος τέλους ταξινόμησης και με την επιφύλαξη της εφαρμογής των ισχυουσών διατάξεων τελωνειακών παραβάσεων και λαθρεμπορίας.

1.5.3 Τελωνειακή αποδέσμευση εντός του χρονικού διαστήματος πενταετίας και επταετίας

Επιβατικά αυτοκίνητα που έχουν παραληφθεί με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης με τις διατάξεις των ατόμων με αναπηρία και ζητείται η τελωνειακή αποδέσμευσή τους από το καθεστώς της ατέλειας **μετά την παρέλευση της πενταετίας και μέχρι τη συμπλήρωση της επταετίας από τον τελωνισμό τους**, υποβάλλονται στο τριάντα τοις εκατό (30%) του τέλους ταξινόμησης.

1.5.4 Αντικατάσταση αυτοκινήτου λόγω κλοπής

Σε περίπτωση **κλοπής** αυτοκινήτου που έχει παραληφθεί με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης λόγω αναπηρίας, το δικαιούχο πρόσωπο **δύναται να υπαχθεί εκ νέου στις διατάξεις ατελούς παραλαβής αυτοκινήτου λόγω αναπηρίας πριν από την πάροδο των επτά (7) ετών** από την ημερομηνία τελωνισμού του αυτοκινήτου μέχρι την ημερομηνία της κλοπής αυτού, εφόσον καταβληθεί το οφειλόμενο τέλος ταξινόμησης και σύμφωνα με τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για την εκ νέου υπαγωγή του στις διατάξεις απαλλαγής από το φόρο.

Ειδικότερα, για την εκ νέου υπαγωγή του δικαιούχου στο δικαίωμα ατελούς παραλαβής και υπό την προϋπόθεση ότι παρέχεται από τις ισχύουσες διατάξεις η δυνατότητα εκ νέου χορήγησης της απαλλαγής από το φόρο, **ανεξάρτητα από το χρονικό σημείο κατά το οποίο συντελείται η κλοπή:**

- Εφόσον η υποβολή του αιτήματος για την απόκτηση νέου αυτοκινήτου ατελώς γίνεται **εντός του περιοριστικού διαστήματος της επταετίας**, οφείλεται το αναλογούν για το κλαπέν αυτοκίνητο τέλος ταξινόμησης.

- Εφόσον η υποβολή του αιτήματος για την απόκτηση νέου αυτοκινήτου ατελώς γίνεται **πέραν του περιοριστικού διαστήματος της επταετίας**, απαλλάσσεται ο δικαιούχος από την καταβολή του αντίστοιχου τέλους ταξινόμησης.

Τέλος, σε περίπτωση κλοπής αναπηρικού αυτοκινήτου **μετά την πάροδο των επτά (7) ετών** από την ημερομηνία τελωνισμού του, για την εκ νέου υπαγωγή του δικαιούχου στις διατάξεις ατελούς παραλαβής αυτοκινήτου λόγω αναπηρίας εφαρμόζονται οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις που ισχύουν για τη χορήγηση της απαλλαγής από το φόρο, **χωρίς την καταβολή τέλους ταξινόμησης** για το κλαπέν αυτοκίνητο.

1.6 Νομικό – Κανονιστικό Πλαίσιο

↳ Νομικό Πλαίσιο

- Ν. 490/1976 (ΦΕΚ 331 Α'), άρθρο 1
- Ν. 1798/88 (ΦΕΚ 166 Α'), άρθρο 16
- Ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α') "Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας", άρθρο 132 παρ. 6,7,8
- Αρ. Δ.697/35/90 ΑΥΟ (ΦΕΚ 190 Β') "Τροποποίηση διατάξεων ατελείας που ισχύουν για τους αναπήρους" που έχει κυρωθεί νομοθετικά με την παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 1884/1990 (ΦΕΚ 81 Α').

↳ Κανονιστικό Πλαίσιο

- Αρ. Δ18Α 5038263ΕΞ2013/23-10-2013 (ΦΕΚ 2710 Β'), Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας σχετικά με την Διαδικασία ιατρικής εξέτασης ατόμων με αναπηρίες για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης αυτοκινήτων οχημάτων που παραλαμβάνονται από άτομα με αναπηρίες του άρθρου 16 παρ. 1 του ν. 1798/88 (ΦΕΚ 166 Α') με βάση ιατρικές γνωματεύσεις των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) του ΙΚΑ ΕΤΑΜ.
- Αρ. Δ18Α 5038645ΕΞ2013/29-10-2013 ΑΥΟ (ΦΕΚ 2774 Β') σχετικά με τις Προϋποθέσεις, δικαιολογητικά και διαδικασία χορήγησης απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης, επιβατικών αυτοκινήτων που παραλαμβάνονται από ανάπηρους Έλληνες πολίτες και πολίτες άλλων κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Αρ. Ε.2039/8-3-2019 Εγκύκλιος Διαταγή Διοικητή ΑΑΔΕ «Κοινοποίηση του άρθρου 65 του ν. 4583/2018 (ΦΕΚ 212 Α') σχετικά με την αντικατάσταση επιβατικού αυτοκινήτου λόγω κλοπής με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης καθώς και την τελωνειακή αποδέσμευση από τους κληρονόμους επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν παραληφθεί με τις διατάξεις απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης που ισχύουν για άτομα με αναπηρίες» (ΑΔΑ: ΨΞ8Ν46ΜΠ3Ζ-Β13).
- Αρ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1065182 ΕΞ 2016/22-4-2016 Εγκύκλιος Διαταγή ΓΓΔΕ «Κοινοποίηση του άρθρου 65 του ν. 4370/2016 (ΦΕΚ 37 Α') αναφορικά με την τελωνειακή αποδέσμευση αναπηρικών αυτοκινήτων λόγω κλοπής (ΑΔΑ: 6ΞΚΕΗ-Γ06)

- Αρ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1136914 ΕΞ 2016/20-9-2016 Εγκύκλιος Διαταγή ΓΓΔΕ «Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 59 του ν. 4407/2016 (ΦΕΚ 134 Α) αναφορικά με την απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης των αυτοκινήτων που παραλαμβάνονται από στελέχη και Αξιωματικούς των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας που έχουν τεθεί σε κατάσταση Πολεμικής Διαθεσιμότητας ή Μόνιμης Διαθεσιμότητας» (ΑΔΑ: 7ΡΖΩΗ-ΚΡΩ)
- Αρ. Δ18Α 5043593 ΕΞ 2013/20-12-2013 ΕΔΥΟ «Κοινοποίηση εγκυκλίου Υπουργείου Εργασίας αναφορικά με τη διαδικασία ιατρικής εξέτασης ατόμων με αναπηρίες του άρθρου 16 παράγραφος 1 του ν. 1798/88 (166 Α) από τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ» (ΑΔΑ: ΒΛΓΔΗ-5ΦΒ)
- Αρ. ΔΕΦΚ Δ 5003183 ΕΞ 2013/24-1-2013 ΕΔΥΟ «Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 18, 20, 21 και 28 του νόμου 4110/2013 (ΦΕΚ 17/Α΄) «Ρυθμίσεις στη φορολογία εισοδήματος, ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών και λοιπές διατάξεις» (ΑΔΑ: ΒΕΙ6Η-ΚΒΒ)

2. ΤΡΙΤΕΚΝΟΙ ΓΟΝΕΙΣ

2.1 Δικαιούχα Πρόσωπα απαλλαγής

Γονείς με **τρία (3) ανήλικα ή προστατευόμενα τέκνα** απαλλάσσονται από το τέλος ταξινόμησης επιβατικού αυτοκινήτου, εφόσον είναι:

- α) Έλληνες πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα.
- β) Ομογενείς αλλοδαποί με μόνιμη διαμονή στην Ελλάδα.
- γ) Πολίτες Κ-Μ της ΕΕ που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα.
- δ) Πολίτες άλλων κρατών που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα και είναι γονείς τέκνων ελληνικής υπηκοότητας.

«Προστατευόμενα τέκνα»

Για την εφαρμογή των διατάξεων απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης ως **«προστατευόμενα τέκνα»** νοούνται τα τέκνα που εμπίπτουν σε μια από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) Φοιτούν σε αναγνωρισμένες σχολές και εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή αλλοδαπής και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους. Η φοίτηση στα ανωτέρω εκπαιδευτικά ιδρύματα αποδεικνύεται με την υποβολή βεβαίωσης του εκπαιδευτικού ιδρύματος στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι. Ως αναγνωρισμένες σχολές και εκπαιδευτικά ιδρύματα στην ημεδαπή νοούνται όσα εντάσσονται σε μια από τις βαθμίδες εκπαίδευσης και παρέχουν τίτλους σπουδών. Η φοίτηση τέκνων σε σχολές και εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής αποδεικνύεται με την υποβολή σχετικής βεβαίωσης του Διαπανεπιστημιακού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.).
- β) Εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους. Η εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων αποδεικνύεται με την υποβολή βεβαίωσης της στρατιωτικής υπηρεσίας στην οποία υπάγονται.
- γ) Εμπίπτουν σε κατηγορία ατόμων με αναπηρία, άγαμα, διαζευγμένα ή σε κατάσταση χηρείας, εφόσον δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 (ΦΕΚ 166/Α') που δικαιούνται να παραλάβουν επιβατικό αυτοκίνητο με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης. Η αναπηρία των τέκνων για τη χορήγηση της απαλλαγής αποδεικνύεται με την προσκόμιση ιατρικής γνωμάτευσης του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) του ΕΦΚΑ, από την οποία θα πρέπει να προκύπτει ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά (67%) και άνω. Εκτός από την ανωτέρω ιατρική γνωμάτευση απαιτείται και η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης των δικαιούχων γονέων ότι το τέκνο δεν έχει υπαχθεί στις περί αναπήρων πολιτών διατάξεις ατελείας.

2.2 Όροι – Προϋποθέσεις για την χορήγηση της απαλλαγής

1. Για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης υποβάλλονται στην αρμόδια Τελωνειακή Αρχή τελωνισμού του αυτοκινήτου τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Για τους γονείς με τρία τέκνα που είναι **Έλληνες πολίτες** και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα:

αα) Αίτηση - δήλωση στην οποία αναγράφονται:

- Τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των γονέων και των τέκνων, καθώς και ο τόπος μόνιμου κατοικίας τους.

- Η υπηκοότητα του πατέρα και της μητέρας.

- Ο αριθμός δελτίου ταυτότητας και των δύο γονέων.

ββ) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δήμου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια.

Από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης θα πρέπει να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι γονείς έχουν στη ζωή τρία (3) τουλάχιστον τέκνα, τα οποία κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου είναι ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα.

γγ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται ότι:

δεν έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα ούτε έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

β) Για τους γονείς με τρία τέκνα που είναι **ομογενείς αλλοδαπής υπηκοότητας** και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα:

αα) Αίτηση - δήλωση στην οποία αναγράφονται:

- Τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των γονέων και των τέκνων, καθώς και ο τόπος μόνιμου κατοικίας τους.

- Η υπηκοότητα του πατέρα και της μητέρας. Σε περίπτωση αλλοδαπής υπηκοότητας θα αναγράφεται, αν πρόκειται για Έλληνες, το γένος.

- Ο αριθμός του Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο) ή της Άδειας Διαμονής Ενιαίου Τύπου (Α.Δ.Ε.Τ) ή του διαβατηρίου.

ββ) - Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δήμου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια ή

- Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο. Στις περιπτώσεις όπου δεν εκδίδεται πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης υποβάλλεται κάθε άλλο δημόσιο έγγραφο εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο.

- Για τους γονείς με τρία τέκνα από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης θα πρέπει να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι γονείς έχουν στη ζωή τρία (3) τουλάχιστον τέκνα, τα οποία κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου είναι ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα.

γγ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται ότι:

δεν έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα ούτε έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

δδ) Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο) ή Άδεια Διαμονής Ενιαίου Τύπου (Α.Δ.Ε.Τ).

γ) Για τους γονείς με τρία τέκνα που είναι **πολίτες άλλων κρατών μελών της Ε.Ε.** και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα.

αα) Αίτηση - δήλωση στην οποία αναγράφονται:

- Τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των γονέων και των τέκνων, καθώς και ο τόπος μόνιμου κατοικίας τους.

- Η υπηκοότητα του πατέρα και της μητέρας. Σε περίπτωση αλλοδαπής υπηκοότητας θα αναγράφεται, αν πρόκειται για Έλληνες, το γένος.

- Ο αριθμός του εγγράφου πιστοποίησης μόνιμης διαμονής πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε. ή ο αριθμός διαβατηρίου.

ββ) - Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δήμου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια ή

- Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο. Στις περιπτώσεις όπου δεν εκδίδεται πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης υποβάλλεται κάθε άλλο δημόσιο έγγραφο εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο.

- Για τους γονείς με τρία τέκνα από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης θα πρέπει να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι γονείς έχουν στη ζωή τρία (3) τουλάχιστον τέκνα, τα οποία κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου είναι ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα.

γγ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται ότι:

δεν έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα ούτε έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

δδ) Έγγραφο πιστοποίησης μόνιμης διαμονής πολίτη κράτους μέλους της ΕΕ.

δ) Για τους γονείς με τρία τέκνα που είναι **πολίτες άλλων κρατών, οι οποίοι διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα και είναι γονείς τέκνων ελληνικής υπηκοότητας.**

αα) Αίτηση - δήλωση στην οποία αναγράφονται:

- Τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των γονέων και των τέκνων, καθώς και ο τόπος μόνιμου κατοικίας τους.

- Η υπηκοότητα του πατέρα και της μητέρας. Σε περίπτωση αλλοδαπής υπηκοότητας θα αναγράφεται, αν πρόκειται για Έλληνες, το γένος.

- Ο αριθμός του Δελτίου Διαμονής πενταετούς διάρκειας ή του Δελτίου Μόνιμης Διαμονής δεκαετούς διάρκειας ή του διαβατηρίου.

ββ) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο. Στις περιπτώσεις όπου δεν εκδίδεται πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης υποβάλλεται κάθε άλλο δημόσιο έγγραφο εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο.

Για τους γονείς με τρία τέκνα, από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης θα πρέπει να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι γονείς έχουν στη ζωή τρία (3) τουλάχιστον τέκνα, τα οποία κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου είναι ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα.

γγ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται ότι:

δεν έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα ούτε έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

δδ) Δελτίο Διαμονής πενταετούς διάρκειας ή Δελτίο Μόνιμης Διαμονής δεκαετούς διάρκειας.

3. Στην περίπτωση όπου οι δικαιούχοι γονείς βρίσκονται σε διάσταση ή έχει λυθεί ο μεταξύ τους γάμος, το δικαίωμα παρέχεται στον γονέα εκείνο που πράγματι έχει με **οριστική δικαστική απόφαση την επιμέλεια των τέκνων**, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια Τελωνιακή Αρχή. Στην περίπτωση διαζευγμένων γονέων με προστατευόμενα ενήλικα τέκνα, η αρμόδια Τελωνιακή Αρχή ζητά φορολογικά στοιχεία, από τα οποία πρέπει να προκύπτει ότι τα τέκνα βαρύνουν το φορολογούμενο και συνοικούν μαζί του.

2.3 Τελωνιακή Παρακολούθηση και αποδέσμευση

1. Το προβλεπόμενο κατά περίπτωση τελωνιακό παραστατικό για τον τελωνισμό του αυτοκινήτου **κατατίθεται υποχρεωτικά στο όνομα και των δύο γονέων**.

2. Στα εκδιδόμενα από την αρμόδια Τελωνιακή Αρχή πιστοποιητικά ταξινόμησης αναγράφεται ρητά η απαγόρευση μεταβίβασης, μίσθωσης ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο παραχώρησης της χρήσης του αυτοκινήτου **πριν από την πάροδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία παραλαβής του**.

3. Σε περίπτωση μεταβίβασης ή παραχώρησης με οποιονδήποτε τρόπο της χρήσης του αυτοκινήτου πριν από τη συμπλήρωση τριών (3) ετών από την παραλαβή του, **εισπράττεται το τέλος ταξινόμησης που αναλογεί κατά το χρόνο της μεταβίβασης** ή η διαφορά μεταξύ του τέλους αυτού και του τέλους ταξινόμησης που έχει καταβληθεί.

4. Αν η μεταβίβαση, μίσθωση ή παραχώρηση με οποιονδήποτε τρόπο της χρήσης του αυτοκινήτου γίνει χωρίς την άδεια της Τελωνειακής Αρχής, εισπράττεται το τέλος ταξινόμησης της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και πρόσθετο τέλος, ίσο με το ένα τέταρτο (1/4) του ακέραιου συντελεστή του τέλους ταξινόμησης που αναλογεί στο αυτοκίνητο.
5. Μετά την παρέλευση τριών (3) ετών από την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου, αυτό μπορεί να μεταβιβαστεί χωρίς την άδεια της Τελωνειακής Αρχής.
6. Κατά το περιοριστικό διάστημα των τριών (3) ετών η **οδήγηση** του αυτοκινήτου επιτρέπεται μόνο στα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου, σύζυγο και άγαμα τέκνα, χωρίς να απαιτείται περαιτέρω έγκριση της Τελωνειακής Αρχής.

2.4 Ανανέωση του δικαιώματος

Η απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης γονέων με τρία τέκνα **παρέχεται για μία μόνο φορά και για ένα (1) αυτοκίνητο ανά οικογένεια.**

2.5 Ειδικές περιπτώσεις

2.5.1 Αντικατάσταση του αυτοκινήτου λόγω ολικής καταστροφής

Σε περίπτωση **ολικής καταστροφής** αυτοκινήτου που έχει παραληφθεί με τις ισχύουσες διατάξεις απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης γονέων με τρία τέκνα επιτρέπεται η αντικατάσταση του αυτοκινήτου με απαλλαγή από το φόρο αυτόν εντός του ισχύοντος περιοριστικού διαστήματος τελωνειακής παρακολούθησής του.

Η αντικατάσταση του αυτοκινήτου λόγω ολικής καταστροφής χορηγείται για μία μόνο φορά ανά οικογένεια από την αρμόδια Τελωνειακή Αρχή, με την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων που ισχύουν για την υπαγωγή των ενδιαφερομένων στις διατάξεις των γονέων με τρία τέκνα και εφόσον οι ενδιαφερόμενοι γονείς προσκομίσουν – πέραν των προαναφερόμενων κατά περίπτωση δικαιολογητικών – και τα εξής επιπλέον δικαιολογητικά:

- α) Αίτηση με την οποία ζητούν να παραλάβουν για πρώτη φορά με την προβλεπόμενη απαλλαγή αυτοκίνητο προοριζόμενο να αντικαταστήσει άλλο που οι ίδιοι είχαν παραλάβει με τις διατάξεις απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης γονέων με τρία τέκνα και το οποίο υπέστη ολική καταστροφή.

- β) Ακριβές αντίγραφο από το βιβλίο αδικημάτων και συμβάντων του οικείου Αστυνομικού Τμήματος με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, από το οποίο θα πρέπει να προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος έχει δηλώσει την ολική καταστροφή του αυτοκινήτου.
- γ) Πράξη οριστικής διαγραφής του αυτοκινήτου από τα Μητρώα αυτοκινήτων της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Μεταφορών Υποδομών και Δικτύων.
- δ) Βεβαίωση, από την οποία θα πρέπει να προκύπτει ότι το αυτοκίνητο έχει εγκαταλειφθεί υπέρ του Δημοσίου μέσω της Τελωνειακής Αρχής και έχει χαρακτηριστεί ως Όχημα Τέλους Κύκλου Ζωής (Ο.Κ.Τ.Ζ.).

2.5.2 Μεταβίβαση αυτοκινήτου που έχει παραληφθεί με τις διατάξεις των τρίτεκνων γονέων και περιέρχεται στους κληρονόμους λόγω θανάτου των δικαιούχων προσώπων

Στην περίπτωση των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν παραληφθεί με τις απαλλακτικές διατάξεις των τρίτεκνων γονέων και τα οποία συνεπεία θανάτου αυτών περιέρχονται στους κληρονόμους των δικαιούχων προσώπων, οι κληρονόμοι καταβάλλουν τόσα δέκατα του τέλους ταξινόμησης που αναλογεί και του τέλους ταξινόμησης που τυχόν έχει καταβληθεί, όσα είναι και τα εξάμηνα που υπολείπονται για τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση ισχύοντος περιοριστικού διαστήματος. Το κλάσμα του εξαμήνου θεωρείται ολόκληρο εξάμηνο. Το τέλος ταξινόμησης υπολογίζεται με βάση τα φορολογικά στοιχεία που ισχύουν για τα αυτοκίνητα αυτά κατά το χρόνο της αποδέσμευσης.

2.6 Νομικό – Κανονιστικό Πλαίσιο

↳ Νομικό Πλαίσιο

- Ν. 1563/85 (ΦΕΚ 151 Α') άρθρο 36, όπως έχει τροποποιηθεί με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 3220/2004 (ΦΕΚ 15 Α'), του άρθρου 2 παρ. 11 του ν. 3583/2007 (ΦΕΚ 142 Α') και του άρθρου 20 παρ. 2 του ν. 4110/2013 (ΦΕΚ 17 Α').
- Ν. 3454/06 (ΦΕΚ 75 Α') άρθρα 1 παρ. 2 και άρθρο 4.
- Ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α') "Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας", άρθρο 132 παρ. 6,7.

↳ Κανονιστικό Πλαίσιο

- Αριθμ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1019676 ΕΞ 2017/6-2-2017 Απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ «Καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων, δικαιολογητικών και διαδικασίας απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης που παραλαμβάνονται από πολύτεκνους γονείς και γονείς με τρία τέκνα» (ΦΕΚ 538 Β').
- Αρ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1046636 ΕΞ 2017/22-3-2017 Εγκύκλιος Διαταγή Διοικητή ΑΑΔΕ αναφορικά με κοινοποίηση της Αριθμ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1019676 ΕΞ 2017/6-2-2017 Απόφασης Διοικητή ΑΑΔΕ (ΦΕΚ 538 Β') «Καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων, δικαιολογητικών και διαδικασίας απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης αυτοκινήτων που παραλαμβάνονται από πολύτεκνους γονείς και γονείς με τρία τέκνα» (ΑΔΑ: ΩΑΑ3Η-ΠΔ7).

3. ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΙ ΓΟΝΕΙΣ

3.1 Δικαιούχα Πρόσωπα απαλλαγής

Οι πολύτεκνοι γονείς με **τέσσερα (4) τουλάχιστον ανήλικα ή προστατευόμενα τέκνα** απαλλάσσονται από το τέλος ταξινόμησης επιβατικού αυτοκινήτου, εφόσον είναι:

- α) Έλληνες πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα.
- β) Ομογενείς αλλοδαποί με μόνιμη διαμονή στην Ελλάδα.
- γ) Πολίτες Κ-Μ της ΕΕ που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα.
- δ) Πολίτες άλλων κρατών που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα και είναι γονείς τέκνων ελληνικής υπηκοότητας.

Η απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης πολύτεκνων γονέων παρέχεται **για δεύτερη και τελευταία φορά, μετά την πάροδο πέντε (5) ετών** από την ημερομηνία χρήσης του δικαιώματος αυτού, εφόσον από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι πολύτεκνοι γονείς **έχουν κατά τον τελωνισμό του αυτοκινήτου τουλάχιστον τέσσερα (4) ανήλικα τέκνα.**

3.2 Όροι – Προϋποθέσεις για την χορήγηση της απαλλαγής

1. Για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης υποβάλλονται στην αρμόδια Τελωνειακή Αρχή τελωνισμού του αυτοκινήτου τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Για τους πολύτεκνους γονείς που είναι Έλληνες πολίτες και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα:

αα) Αίτηση - δήλωση στην οποία αναγράφονται:

- Τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των γονέων και των τέκνων, καθώς και ο τόπος μόνιμου κατοικίας τους.

- Η υπηκοότητα του πατέρα και της μητέρας.

- Ο αριθμός δελτίου ταυτότητας και των δύο γονέων.

ββ) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δήμου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια.

- Για τους πολύτεκνους γονείς, από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης θα πρέπει να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι γονείς έχουν στη ζωή τέσσερα (4) τουλάχιστον τέκνα, τα οποία κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου είναι ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα.

γγ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται:

- Σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος για πρώτη φορά: ότι δεν έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα ούτε έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

- Σε περίπτωση εκ νέου άσκησης του δικαιώματος: ότι έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα και έχει παρέλθει το προβλεπόμενο περιοριστικό διάστημα για την εκ νέου υπαγωγή στο δικαίωμα απαλλαγής από το φόρο, ότι δεν έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

β) Για τους πολύτεκνους γονείς που είναι ομογενείς αλλοδαπής υπηκοότητας και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα:

αα) Αίτηση - δήλωση στην οποία αναγράφονται:

- Τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των γονέων και των τέκνων, καθώς και ο τόπος μόνιμου κατοικίας τους.

- Η υπηκοότητα του πατέρα και της μητέρας. Σε περίπτωση αλλοδαπής υπηκοότητας θα αναγράφεται, αν πρόκειται για Έλληνες, το γένος.

- Ο αριθμός του Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.) ή της Άδειας Διαμονής Ενιαίου Τύπου (Α.Δ.Ε.Τ) ή του διαβατηρίου.

ββ) - Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δήμου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια ή

- Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο. Στις περιπτώσεις όπου δεν εκδίδεται πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης υποβάλλεται κάθε άλλο δημόσιο έγγραφο εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο.

- Για τους πολύτεκνους γονείς, από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης θα πρέπει να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι γονείς έχουν στη ζωή τέσσερα (4) τουλάχιστον τέκνα, τα οποία κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου είναι ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα.

γγ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται:

- Σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος για πρώτη φορά: ότι δεν έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα ούτε έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

- Σε περίπτωση εκ νέου άσκησης του δικαιώματος: ότι έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα και έχει παρέλθει το προβλεπόμενο περιοριστικό διάστημα για την εκ νέου υπαγωγή στο δικαίωμα απαλλαγής από το φόρο, ότι δεν έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

δδ) Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.) ή Άδεια Διαμονής Ενιαίου Τύπου (Α.Δ.Ε.Τ).

γ) Για τους πολύτεκνους γονείς που είναι πολίτες άλλων κρατών μελών της Ε.Ε. και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα.

αα) Αίτηση - δήλωση στην οποία αναγράφονται:

- Τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των γονέων και των τέκνων, καθώς και ο τόπος μόνιμου κατοικίας τους.

- Η υπηκοότητα του πατέρα και της μητέρας. Σε περίπτωση αλλοδαπής υπηκοότητας θα αναγράφεται, αν πρόκειται για Έλληνες, το γένος.

- Ο αριθμός του εγγράφου πιστοποίησης μόνιμης διαμονής πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε. ή ο αριθμός διαβατηρίου.

ββ) - Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δήμου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένη η οικογένεια ή

- Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο. Στις περιπτώσεις όπου δεν εκδίδεται πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης υποβάλλεται κάθε άλλο δημόσιο έγγραφο εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο.

- Για τους πολύτεκνους γονείς, από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης θα πρέπει να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι γονείς έχουν στη ζωή τέσσερα (4) τουλάχιστον τέκνα, τα οποία κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου είναι ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα.

γγ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται:

- Σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος για πρώτη φορά: ότι δεν έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα ούτε έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

- Σε περίπτωση εκ νέου άσκησης του δικαιώματος: ότι έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα και έχει παρέλθει το προβλεπόμενο περιοριστικό διάστημα για την εκ νέου υπαγωγή στο δικαίωμα απαλλαγής από το φόρο, ότι δεν έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

δδ) Έγγραφο πιστοποίησης μόνιμης διαμονής πολίτη κράτους μέλους της ΕΕ.

δ) Για τους πολύτεκνους γονείς που είναι πολίτες άλλων κρατών, οι οποίοι διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα και είναι γονείς τέκνων ελληνικής υπηκοότητας.

αα) Αίτηση - δήλωση στην οποία αναγράφονται:

- Τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας των γονέων και των τέκνων, καθώς και ο τόπος μόνιμου κατοικίας τους.

- Η υπηκοότητα του πατέρα και της μητέρας. Σε περίπτωση αλλοδαπής υπηκοότητας θα αναγράφεται, αν πρόκειται για Έλληνες, το γένος.

- Ο αριθμός του Δελτίου Διαμονής πενταετούς διάρκειας ή του Δελτίου Μόνιμης Διαμονής δεκαετούς διάρκειας ή του διαβατηρίου.

ββ) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο. Στις περιπτώσεις όπου δεν εκδίδεται πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης υποβάλλεται κάθε άλλο δημόσιο έγγραφο εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή της χώρας τους, με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, νόμιμα μεταφρασμένο και επικυρωμένο.

- Για τους πολύτεκνους γονείς, από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης θα πρέπει να προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι γονείς έχουν στη ζωή τέσσερα (4) τουλάχιστον τέκνα, τα οποία κατά την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου είναι ανήλικα άγαμα ή προστατευόμενα.

γγ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, με την οποία δηλώνεται:

- Σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος για πρώτη φορά: ότι δεν έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα ούτε έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

- Σε περίπτωση εκ νέου άσκησης του δικαιώματος: ότι έχουν παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για τους πολύτεκνους γονείς ή τους γονείς με τρία τέκνα και έχει παρέλθει το προβλεπόμενο περιοριστικό διάστημα για την εκ νέου υπαγωγή στο δικαίωμα απαλλαγής από το φόρο, ότι δεν έχουν στην κατοχή τους άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχουν παραλάβει βάσει λοιπών διατάξεων ατελείας και ότι το παραλαμβανόμενο αυτοκίνητο θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για προσωπική και οικογενειακή χρήση και δεν θα μεταβιβαστεί ούτε παραχωρηθεί με οποιοδήποτε τρόπο η χρήση του, πριν την πάροδο τριών (3) ετών από την παραλαβή του.

δδ) Δελτίο Διαμονής πενταετούς διάρκειας ή Δελτίο Μόνιμης Διαμονής δεκαετούς διάρκειας.

«Προστατευόμενα τέκνα»

Για την εφαρμογή των διατάξεων ως «προστατευόμενα τέκνα» νοούνται τα τέκνα που εμπίπτουν σε μια από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Φοιτούν σε αναγνωρισμένες σχολές και εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή αλλοδαπής και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους. Η φοίτηση στα ανωτέρω εκπαιδευτικά ιδρύματα αποδεικνύεται με την υποβολή βεβαίωσης του εκπαιδευτικού ιδρύματος στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι. Ως αναγνωρισμένες σχολές και εκπαιδευτικά ιδρύματα στην ημεδαπή νοούνται όσα εντάσσονται σε μια από τις βαθμίδες εκπαίδευσης και παρέχουν τίτλους σπουδών. Η φοίτηση τέκνων σε σχολές και εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής αποδεικνύεται με την υποβολή σχετικής βεβαίωσης του Διαπανεπιστημιακού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.).

β) Εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους. Η εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων αποδεικνύεται με την υποβολή βεβαίωσης της στρατιωτικής υπηρεσίας στην οποία υπάγονται.

γ) Εμπίπτουν σε κατηγορία ατόμων με αναπηρίες, άγαμα, διαζευγμένα ή σε κατάσταση χηρείας, εφόσον δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 (ΦΕΚ 166/Α') που δικαιούνται να παραλάβουν επιβατικό αυτοκίνητο με απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης. Η αναπηρία των τέκνων για τη χορήγηση της απαλλαγής αποδεικνύεται με την προσκόμιση ιατρικής γνωμάτευσης του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, από την οποία θα πρέπει να προκύπτει ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά (67%) και άνω. Εκτός από την ανωτέρω ιατρική γνωμάτευση απαιτείται και η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης των δικαιούχων γονέων ότι το τέκνο δεν έχει υπαχθεί στις περί αναπήρων πολιτών διατάξεις ατελείας.

3. Στην περίπτωση όπου οι δικαιούχοι γονείς βρίσκονται σε διάσταση ή έχει λυθεί ο μεταξύ τους γάμος, το δικαίωμα παρέχεται στον γονέα εκείνο που πράγματι έχει με οριστική δικαστική απόφαση την επιμέλεια των τέκνων, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια Τελωνιακή Αρχή. Στην περίπτωση διαζευγμένων γονέων με προστατευόμενα

ενήλικα τέκνα, η αρμόδια Τελωνειακή Αρχή ζητά φορολογικά στοιχεία, από τα οποία πρέπει να προκύπτει ότι τα τέκνα βαρύνουν το φορολογούμενο και συνοικούν μαζί του.

3.3 Τελωνειακή Παρακολούθηση και αποδέσμευση

1. Το προβλεπόμενο κατά περίπτωση τελωνειακό παραστατικό για τον τελωνισμό του αυτοκινήτου κατατίθεται υποχρεωτικά στο όνομα και των δύο γονέων.
2. Στα εκδιδόμενα από την αρμόδια Τελωνειακή Αρχή πιστοποιητικά ταξινόμησης αναγράφεται ρητά η απαγόρευση μεταβίβασης, μίσθωσης ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο παραχώρησης της χρήσης του αυτοκινήτου **πριν από την πάροδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία παραλαβής του.**
3. Σε περίπτωση μεταβίβασης ή παραχώρησης με οποιονδήποτε τρόπο της χρήσης του αυτοκινήτου πριν από τη συμπλήρωση τριών (3) ετών από την παραλαβή του, **εισπράττεται το τέλος ταξινόμησης που αναλογεί κατά το χρόνο της μεταβίβασης** ή η διαφορά μεταξύ του τέλους αυτού και του τέλους ταξινόμησης που έχει καταβληθεί.
4. Αν η μεταβίβαση, μίσθωση ή παραχώρηση με οποιονδήποτε τρόπο της χρήσης του αυτοκινήτου γίνει χωρίς την άδεια της Τελωνειακής Αρχής, εισπράττεται το τέλος ταξινόμησης της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και πρόσθετο τέλος, ίσο με το ένα τέταρτο (1/4) του ακέραιου συντελεστή του τέλους ταξινόμησης που αναλογεί στο αυτοκίνητο.
5. Μετά την παρέλευση τριών (3) ετών από την ημερομηνία παραλαβής του αυτοκινήτου, αυτό μπορεί να μεταβιβαστεί χωρίς την άδεια της Τελωνειακής Αρχής.
6. Κατά το περιοριστικό διάστημα των τριών (3) ετών η οδήγηση του αυτοκινήτου επιτρέπεται μόνο στα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου, σύζυγο και άγαμα τέκνα, χωρίς να απαιτείται περαιτέρω έγκριση της Τελωνειακής Αρχής.

3.4 Ανανέωση του δικαιώματος

Η απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης πολύτεκνων γονέων παρέχεται για **δεύτερη και τελευταία φορά, μετά την πάροδο πέντε (5) ετών** από την ημερομηνία χρήσης του δικαιώματος αυτού, εφόσον από το πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενοι πολύτεκνοι γονείς έχουν κατά τον τελωνισμό του αυτοκινήτου **τουλάχιστον τέσσερα (4) ανήλικα τέκνα.**

Τέλος, η απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης πολύτεκνων γονέων παρέχεται και στους γονείς, οι οποίοι προτού καταστούν πολύτεκνοι είχαν υπαχθεί στις διατάξεις απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης ως γονείς με τρία τέκνα.

3.5 Ειδικές περιπτώσεις

3.5.1 Αντικατάσταση του αυτοκινήτου λόγω ολικής καταστροφής

Σε περίπτωση **ολικής καταστροφής αυτοκινήτου** που έχει παραληφθεί με τις ισχύουσες διατάξεις απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης πολύτεκνων γονέων επιτρέπεται η αντικατάσταση του αυτοκινήτου με απαλλαγή από το φόρο αυτόν εντός του ισχύοντος περιοριστικού διαστήματος τελωνειακής παρακολούθησής του.

Η αντικατάσταση του αυτοκινήτου λόγω ολικής καταστροφής χορηγείται για μία μόνο φορά ανά οικογένεια από την αρμόδια Τελωνειακή Αρχή, με την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων που ισχύουν για την υπαγωγή των ενδιαφερομένων στις διατάξεις των πολυτέκνων γονέων και εφόσον οι ενδιαφερόμενοι γονείς προσκομίσουν - εκτός των δικαιολογητικών που προβλέπονται στο άρθρο 3 της παρούσας - και τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α) Αίτηση με την οποία ζητούν να παραλάβουν για πρώτη φορά με την προβλεπόμενη απαλλαγή, αυτοκίνητο προοριζόμενο να αντικαταστήσει άλλο που οι ίδιοι είχαν παραλάβει με τις διατάξεις απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης των πολύτεκνων γονέων ή των γονέων με τρία τέκνα και το οποίο υπέστη ολική καταστροφή.
- β) Ακριβές αντίγραφο από το βιβλίο αδικημάτων και συμβάντων του οικείου Αστυνομικού Τμήματος με πρόσφατη ημερομηνία έκδοσης, από το οποίο θα πρέπει να προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος έχει δηλώσει την ολική καταστροφή του αυτοκινήτου.
- γ) Πράξη οριστικής διαγραφής του αυτοκινήτου από τα Μητρώα αυτοκινήτων της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Μεταφορών Υποδομών και Δικτύων.
- δ) Βεβαίωση από την οποία θα προκύπτει ότι το αυτοκίνητο έχει εγκαταλειφθεί υπέρ του Δημοσίου μέσω της Τελωνειακής Αρχής και έχει χαρακτηριστεί ως Όχημα Τέλους Κύκλου Ζωής (Ο.Κ.Τ.Ζ.).

3.5.2 Μεταβίβαση αυτοκινήτου που έχει παραληφθεί με τις διατάξεις των πολύτεκνων γονέων και περιέρχεται στους κληρονόμους λόγω θανάτου των δικαιούχων προσώπων

Στην περίπτωση των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν παραληφθεί με τις απαλλακτικές διατάξεις των πολύτεκνων γονέων και τα οποία συνεπεία θανάτου αυτών περιέρχονται στους κληρονόμους των δικαιούχων προσώπων, οι κληρονόμοι καταβάλλουν τόσα δέκατα του τέλους ταξινόμησης που αναλογεί και του τέλους ταξινόμησης που τυχόν έχει καταβληθεί, όσα είναι και τα εξάμηνα που υπολείπονται για τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση ισχύοντος περιοριστικού διαστήματος. Το κλάσμα του εξαμήνου θεωρείται ολόκληρο εξάμηνο. Το τέλος ταξινόμησης υπολογίζεται με βάση τα φορολογικά στοιχεία που ισχύουν για τα αυτοκίνητα αυτά κατά το χρόνο της αποδέσμευσης.

3.6 Νομικό – Κανονιστικό Πλαίσιο

↳ Νομικό Πλαίσιο

- Ν. 1563/85 (ΦΕΚ 151 Α') άρθρο 36, όπως έχει τροποποιηθεί με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 3220/2004 (ΦΕΚ 15 Α'), του άρθρου 2 παρ. 11 του ν. 3583/2007 (ΦΕΚ 142 Α') και του άρθρου 20 παρ. 2 του ν. 4110/2013 (ΦΕΚ 17 Α').
- Ν. 3454/06 (ΦΕΚ 75 Α') άρθρα 1 παρ. 2 και άρθρο 4.
- Ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α') "Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας", άρθρο 132 παρ. 6,7.

↳ Κανονιστικό Πλαίσιο

- Αριθμ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1019676 ΕΞ 2017/6-2-2017 Απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ «Καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων, δικαιολογητικών και διαδικασίας απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης που παραλαμβάνονται από πολύτεκνους γονείς και γονείς με τρία τέκνα» (ΦΕΚ 538 Β').
- Αρ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1046636 ΕΞ 2017/22-3-2017 Εγκύκλιος Διαταγή Διοικητή ΑΑΔΕ αναφορικά με κοινοποίηση της Αριθμ. ΔΔΘΤΟΚ Γ 1019676 ΕΞ 2017/6-2-2017 Απόφασης Διοικητή ΑΑΔΕ (ΦΕΚ 538 Β') «Καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων, δικαιολογητικών και διαδικασίας απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης αυτοκινήτων που παραλαμβάνονται από πολύτεκνους γονείς και γονείς με τρία τέκνα» (ΑΔΑ: ΩΑΑ3Η-ΠΔ7).
- Αριθμ. ΔΔΘΕΚΑ Γ 1052714 ΕΞ 2018/3-3-2018 Εγκύκλιος Διοικητή ΑΑΔΕ «Παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης πολύτεκνων γονέων οι οποίοι προτού καταστούν πολύτεκνοι είχαν παραλάβει επιβατικό αυτοκίνητο με απαλλαγή από το φόρο ως γονείς με τρία τέκνα» (ΑΔΑ: Ω10Τ46ΜΠ3Ζ-ΟΝΥ).